

Handläggare: Petra Wårstam Larnhed
Telefon: 08-508 29 513

Till
Arbetsmarknadsdepartementet

Utvidgad målgrupp för etableringslagen (Ds 2012:27)

Svar på remiss från Arbetsmarknadsdepartementet

Stadsledningskontorets synpunkter

Som svar på remissen Utvidgad målgrupp för etableringslagen (Ds 2012:27) hänvisas till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Irene Svenonius
Stadsdirektör

Kerstin Sandström
Tf avdelningschef

Bakgrund

Arbetsmarknadsdepartementet har remitterat betänkandet Utvidgad målgrupp för etableringslagen (Ds 2012:27) till Stockholms stad.

Anhöriga som beviljats uppehållstillstånd på grund av anknytning till andra skyddsbehövande omfattas av lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. För att omfattas av lagen ska dock den anhörige ha ansökt om uppehållstillstånd inom två år från det att den utlänning som den nyanlände har anknytning till först togs emot i en kommun. Lagen innehåller bestämmelser om ansvar och insatser som syftar till att underlätta och påskynda vissa nyanlända invandrades etablering i arbets- och samhällslivet.

En av utgångspunkterna för att uppehållstillstånd på grund av anknytning ska kunna beviljas är att sökandens identitet kan klargöras. Det finns inte någon uttrycklig bestämmelse med den innebörden i utlänningslagen men

Migrationsdomstolen har i ett flertal avgöranden betonat att utlänningar ska ha pass vid inresa och vistelse i Sverige. Till följd av detta meddelade Migrationsverket i mars 2010 ett rättsligt ställningstagande angående kraven på pass och klarlagd identitet i ärenden om uppehållstillstånd. Därefter har anhöriginvandring från områden där det är svårt eller omöjligt att skaffa fram ett pass eller andra identitetshandlingar som klargjorde personens identitet i princip upphört. Efter en dom i Migrationsdomstolen utfärdade Migrationsverket i februari 2012 ett nytt ställningstagande vilket innebär att kravet på klarlagd identitet i vissa fall kan frångås och det kan räcka att göra identiteten sannolik.

Antalet uppehållstillstånd förväntas därmed öka och vissa av de anhöriga kommer då att ha överskridit tvåårsgränsen i lagen om etableringsinsatser. De kommer då inte ha rätt till etableringsinsatser och kommunerna kommer inte heller vara berättigade till statlig ersättning för mottagande enligt förordningen om kommunersättning för insatser för vissa utlänningar för dessa anhöriga.

Departementsskrivelsen bedömer att undantag bör införas så att vissa anhöriga, som ansökt om uppehållstillstånd senare än två år efter att anknytningspersonen första gången har tagits emot i en kommun, kan omfattas av lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar. Vissa anhöriga har haft omständigheter att få fram identitetshandlingar, på grund av svårigheter i hemlandet, och med anledning av bevislättningen avseende identifikation som utvecklats som praxis bedöms det som skäligt att undanta dessa anhöriga från tvåårsgränsen.

I skrivelsen föreslås det att tidsgränsen på två år för att anhöriga till flyktingar och andra skyddsbehövande ska omfattas av lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare inte ska gälla om den anhörige har ansökt om uppehållstillstånd senast den 31 december 2013 och flyktingen eller den skyddsbehövande först togs emot i en kommun efter den 31 december 2008. Motsvarande förändring föreslås göras även i förordningen (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlänningar.

I skrivelsen görs bedömningen att den tillfälliga ändringen kommer beröra 3 800 personer under åren 2012 till 2014.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av förnyelseavdelningen. Samråd har skett med arbetsmarknadsförvaltningen.

Utvidgad målgrupp för etableringslagen (Ds 2012:27)

105 35 Stockholm. Ragnar Östbergsplan 1
Telefon 08.508 29 000
petra.warstam.larnhed@stockholm.se

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret anser det rimligt att vissa anhöriga, som ansökt om uppehållstillstånd senare än två år efter att anknytningspersonen första gången har tagits emot i en kommun ska kunna omfattas av lagen om etableringsinsatser. Sannolikt skulle flera av de anhöriga komma genom anhöriginvandring och staden välkomnar förslaget att de ska omfattas av etableringsinsatserna och att kommunen får statlig ersättning för mottagandet.

Stadsledningskontoret bedömer att ungefär 1 000 personer som berörs av ändringen kommer att söka sig till Stockholms stad. Många av dessa personer kan ha vistats i flyktingläger och ha sjukdomar, trauman och bristfällig skolbakgrund. Det kommer att krävas stora insatser och för många personer kan vägen till egen försörjning vara lång.

För att de anhöriga och deras familjer ska kunna ges förutsättningar att etablera sig krävs det att landstinget har resurser och beredskap för att snabbt genomföra hälsokontroller och ge behandling för eventuella sjukdomar och trauman.

Stadsledningskontoret vill även påtala hur betydelsefullt Arbetsförmedlingens uppdrag, att vid behov anvisa en nyanländ med etableringsplan plats för bosättning, är. För att kunna komma igång med etableringsinsatserna är det angeläget att familjerna så snabbt som möjligt får en hållbar bostadssituation, vilket ställer krav på att Arbetsförmedlingen ökar kapaciteten så att fler familjer kan få plats för bosättning. Det skulle även vara önskvärt att Arbetsförmedlingens skyldighet att ge stöd i bostadsprocessen borde gälla sex månader efter ankomstdag och inte som nu från den dag personen beviljades uppehållstillstånd. Från att ett uppehållstillstånd beviljats kan det dröja länge innan personen når Sverige och har då inte haft en reell möjlighet att fundera på bostadsort.

Stadsledningskontoret bedömer att behov av extra ersättning till kommunen, utöver den statliga ersättningen enligt förordningen, kan föreligga. Framförallt kan rådande bostadssituation i de områden där flertalet av anknytningspersonerna finns bosatta innebära extra ordinära kostnader för kommunen.